

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 22-2-2024

Αριθ. Πρωτ. 1487

Αριθ. Εγκ. 2

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΗΛ.: 2106411526
email: dioikitiko@eisap.gr

Π ρ ο ς

Τους Εισαγγελεείς Εφετών και Πρωτοδικών
της Χώρας

ΘΕΜΑ: Δράσεις για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων

Το κοινωνικό πρόβλημα της εγκληματικότητας των ανηλίκων προβάλλει έντονο και επίκαιρο όσο ποτέ άλλοτε με τα περιστατικά που έρχονται στο φως να επιβεβαιώνουν την άποψη ότι αυτό έχει λάβει μεγάλες διαστάσεις. Καθημερινά πλέον στα μέσα μαζικής ενημέρωσης γίνονται αναφορές σε αξιόποινες πράξεις ανηλίκων και ιδιαίτερα σε πράξεις που ενέχουν βία και σκληρότητα σε βάρος των θυμάτων τους. Συμμορίες ανηλίκων στα πρότυπα της μαφίας. Έφηβοι, που όπως αναφέρονται σε δικογραφίες, διευθύνουν με μαεστρία εγκληματικές οργανώσεις και επιδίδονται σε επιθέσεις με ανελέητους ξυλοδαρμούς, αιματηρά ξεκαθαρίσματα λογαριασμών, ληστείες, διακίνηση ναρκωτικών ακόμη και όπλα. Περιστατικά βίας από ανήλικους που μέχρι πριν από μερικά χρόνια ήταν σχεδόν ανύπαρκτα, σήμερα αποτελούν καθημερινότητα. Τα προσφάτως δε δημοσιευθέντα στον τύπο, στατιστικά στοιχεία της Αστυνομίας να επιβεβαιώνουν του λόγου το αληθές: Κατά τη διάρκεια του 2023

προχώρησαν σε παράνομες πράξεις, σε ολόκληρη τη χώρα, 10.776 ανήλικοι δράστες, από τους οποίους 1100 είναι μέχρι 11 ετών και 1400 από 12 έως 14 ετών. Η παραβατική αυτή συμπεριφορά, πλην των παραβάσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και του νόμου περί αλλοδαπών, αφορά πολύ σοβαρά εγκλήματα (ληστείες, κλοπές, σωματικές βλάβες και μάλιστα μεταξύ μαθητών, ναρκωτικά, προσβολές της γενετήσιας αξιοπρέπειας, βιασμό, πορνογραφία ανηλίκων, παραβάσεις της νομοθεσίας περί όπλων, αρπαγή ανηλίκων, εγκληματική οργάνωση). Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι τους πρώτους 8 μήνες του 2023 υπάρχει αύξηση στις ληστείες σε σχέση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2022 που αγγίζει το 56%. Η εγκληματικότητα δε αυτή δεν αφορά μόνο τα μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα-Θεσσαλονίκη) αλλά και άλλες περιοχές της χώρας (αυξημένη κυρίως σε Ανατ. Μακεδονία, Θράκη, Κρήτη). Μια εικόνα που αν προστεθεί στο γεγονός ότι πέρυσι εξαρθρώθηκαν 17 συμμορίες ανηλίκων που εμπλέκονταν σε 132 υποθέσεις σκληρής βίας, αναδεικνύει το μέγεθος του προβλήματος. Μέσα από δικογραφίες αποκαλύπτεται η δράση σκληρών ανηλίκων ομάδων του εγκλήματος, με τους ειδικούς να κάνουν λόγο για μια νέα γενιά παραβατών που αποκαλούνται «Generation knife crime».

Τα επίσημα στοιχεία της ΕΛ.ΑΣ., αποκαλύπτουν τις επικίνδυνες διαστάσεις που έχουν λάβει οι παραβατικές συμπεριφορές ανηλίκων. Οι υποθέσεις που έχει διαχειριστεί η Αστυνομία τους πρώτους οκτώ μήνες του έτους 2023 ξεπερνούν

αυτές που είχαν καταγραφεί συνολικά όλο το 2022! Για τρίτη συνεχόμενη χρονιά τα στατιστικά στοιχεία αποτυπώνουν αύξηση σε όλους τους δείκτες ανήλικης εγκληματικότητας. Από την αρχή του 2023 μέχρι και τις αρχές Σεπτεμβρίου, 435 ανήλικοι έχουν πέσει θύματα ληστείας. Ο σοκαριστικός αριθμός, που κατά βάση αφορά περιστατικά ληστροικών επιθέσεων ανηλίκων εις βάρος συμμαθητών τους, αυξήθηκε κατά 22% μέσα σε μόλις έναν χρόνο. Τα ανήλικα θύματα μέσα σε οκτώ μήνες είναι ήδη περισσότερα από αυτά που καταγράφηκαν όλο το 2022 (426), ενώ έχουν πενταπλασιαστεί σε σύγκριση με τα στατιστικά στοιχεία του 2021. Εξίσου ανησυχητικός είναι ο αριθμός των ανηλίκων δραστών που «πρωταγωνιστούν» στις βίαιες ληστείες με στόχο ανυπεράσπιστους μαθητές. Ο «τρομακτικός» αριθμός, που αποτυπώνει την έξαρση της παραβατικότητας σε μικρές ηλικίες, έχει εκτοξευθεί από πέρυσι κατά 36%.

Η αντιμετώπιση του κοινωνικού αυτού φαινομένου, το οποίο διαρκώς διογκώνεται δεν έγκειται μόνο στην ποινική καταστολή αλλά προϋποθέτει ευρύτερες κοινωνικές δράσεις και συνεργασίες πολλών φορέων. Ο αυτοσεβασμός του ανηλίκου, ο σεβασμός που πρέπει να επιδεικνύει και ο ίδιος στα δικαιώματα των συνανθρώπων, ιδίως των θυμάτων, η συναίσθηση της κοινωνικής του ευθύνης καθώς και η διαπαιδαγώγησή του προκειμένου να αποφύγει στο μέλλον την τέλεση νέων εγκληματικών πράξεων επιτυγχάνεται, σε πρώτο στάδιο, από την ίδια την οικογένεια, σε δεύτερο δε στάδιο,

μέσω υποστηρικτικών της προσωπικότητάς του μορφών και μέτρων που εκτελούνται μέσα στην τοπική κοινωνία. Στο πλαίσιο αυτό, και εν όψει της σημαντικής θέσης του Εισαγγελέα Ανηλίκων στην κοινωνία φρονούμε ότι θα πρέπει να εξαντλήσετε κάθε δυνατότητα που ο Εισαγγελέας Ανηλίκων διαθέτει, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, και για την προστασία των ανηλίκων και για την κατά το δυνατόν πρόληψη ανάλογων φαινομένων. Θα πρέπει - εκτός από τον σχηματισμό των οικείων ποινικών δικογραφιών και την κατά προτεραιότητα διεκπεραίωσή τους - να δώσετε έμφαση, σε συνεργασία με άλλους εμπλεκόμενους φορείς, σε δράσεις και προγράμματα μέσω των οποίων θα παιδιά θα μαθαίνουν το σεβασμό, τη συνεργασία, τη συμμετοχή, τη λήψη πρωτοβουλιών για πράγματα που τους ενδιαφέρουν, τη διαχείριση του θυμού, την επίλυση συγκρούσεων, τη βελτίωση της επικοινωνίας, τη διαχείριση του άγχους ώστε να τεθεί ένα ανάχωμα στη βία.

Προς αυτή την κατεύθυνση θα ήταν σκόπιμες :α)οι παραγγελίες, μέσω των κοινωνικών υπηρεσιών και των δομών υγείας της κάθε διοικητικής περιφέρειας, για συστηματική διενέργεια κοινωνικών ερευνών προς διερεύνηση των συνθηκών διαβίωσης, διαπαιδαγώγησης και εν γένει κοινωνικής παράστασης των οικογενειών των ανηλίκων, που παρουσιάζουν παθογένειες, για παιδοψυχολογική εκτίμηση των ανηλίκων με έμφαση στις ψυχοσυναισθηματικές σχέσεις αυτών με τους γονείς τους και στην οικογενειακή συνοχή, η έρευνα για το εάν οι ανήλικοι έχουν υποστεί

κάποια μορφής βία από το οικογενειακό ή φιλικό τους περιβάλλον, η έρευνα για την ύπαρξη ή μη οποιοσδήποτε μορφής ψυχοπαθολογίας στο πρόσωπό τους, καθώς και το ενδεχόμενο περαιτέρω παιδοψυχιατρικής εκτίμησης, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν χρήζουν ψυχολογικής ή συμβουλευτικής υποστήριξης, β)η διαρκής συνεργασία με τις διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του κάθε Νομού ενόψει και του Ν.5029/2023 για την αντιμετώπιση των φαινομένων βίας στις σχολικές μονάδες, ώστε να υπάρχει άμεση γνώση των ζητημάτων που ανακύπτουν και άπτονται των αρμοδιοτήτων σας, γ) η διοργάνωση δράσεων, οι οποίες να στοχεύουν στην ενημέρωση γονέων και εκπαιδευτικών αλλά και μαθητών, με την συμμετοχή των κατάλληλων επιστημόνων (κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι, ψυχίατροι) αλλά και αστυνομικών καθώς και δικηγόρων με την συνδρομή του κατά τόπο αρμοδίου Δικηγορικού Συλλόγου, δ)οι εισηγήσεις σας_ για θέματα που αφορούν την ανηλικότητα σε πρωτοβουλίες άλλων φορέων (Δήμοι, Περιφέρειες, Σύλλογοι Διδασκόντων , Σύλλογοι Γονέων και Κηδεμόνων) καθώς ΚΑΙ οποιαδήποτε άλλη ενέργεια κριθεί ωφέλιμη και ανταποκρινόμενη στις τοπικές ιδιαιτερότητες.

Η εγκληματικότητα των ανηλίκων είναι ένα θέμα όχι αμιγώς αστυνομικό και δικαστικό, αλλά ευρύτερα κοινωνικό και ως τέτοιο πρέπει πρωτίστως να αντιμετωπιστεί. Είναι ένα θέμα που αφορά

όλους μας και ο Εισαγγελέας και δη ο Εισαγγελέας Ανηλίκων μπορεί και πρέπει να παίξει πρωτεύοντα ρόλο στην κατεύθυνση αυτή.

Η Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Ευσταθία Καπαγιάννη